

عدم اجرای تعهدات قراردادی و آثار آن

مؤلفین:

گروه پژوهشی انتشارات معید مهر

انتشارات معید مهر

تهران - زمستان ۱۴۰۳

MCEID

انتشارات معید مهر

عنوان قراردادی	: ایران، قوانین و احکام Iran. Laws, etc
عنوان و نام پدیدآور	: عدم اجرای تعهدات قراردادی و آثار آن/ مؤلفین گروه پژوهشی انتشارات معید مهر؛ ویراستار مهران غلامیان
مشخصات نشر	: تهران: معید مهر، ۱۴۰۳
مشخصات ظاهری	: ۶۲ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۲۸۶۱-۶۱-۰
وضعیت فهرست نویسی	: فیا
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۶۲
موضوع	: نقض قرارداد - ایران Breach of contract - Iran
شناسه افزوده	: انتشارات معید مهر. گروه پژوهشی
رده بندی کنگره	: KMH۸۲۶
رده بندی دیویی	: ۵۵۰.۲۲/۳۴۶
شماره کتابشناسی ملی	: ۹۹۵۴۰۳۷

عنوان کتاب:	عدم اجرای تعهدات قراردادی و آثار آن
مؤلفین:	گروه پژوهشی انتشارات معید مهر
ناظر ویراستار:	علیرضا حیدری
ناشر:	انتشارات معید مهر
ویراستار:	مهران غلامیان
طراحی جلد:	آرام یعقوبی
نوبت چاپ:	پایه اول - زمستان ۱۴۰۳
شمارگان:	۱۰۰۰ نسخه
شابک:	۹۷۸-۶۲۲-۲۸۶۱-۶۱-۰
قیمت:	۱/۳۰۰/۰۰۰ ریال
تلفن:	۰۲۱-۲۲۱۱۱۲۸۴
پایگاه اینترنتی:	www.Moeid.law www.Moeid.academy
پست الکترونیکی:	Info@moeid.academy

فهرست مطالب

پیشگفتار	۹
فصل اول: تبیین موضوع	۱۱
مبحث اول: الزام به انجام تعهدات قراردادی (اجرای اجباری تعهد)	۱۴
بند اول: اجرای تعهدی که موضوع آن انتقال یا تسلیم مال است	۱۵
بند دوم: اجرای تعهدی که موضوع آن انجام دادن کار است	۱۸
بند سوم: اجرای تعهدی که موضوع آن خودداری از انجام کار است	۱۹
مبحث دوم: انحلال قرارداد به سبب عدم اجرای تعهدات	۲۰
مبحث سوم: مهالبة خسارات ناشی از تأخیر در اجرای تعهد یا عدم اجرای آن	
(مسئولیت قراردادی)	۲۳
بند اول: انقضای موعد	۲۶
بند دوم: تحقق ضرر	۲۷
بند سوم: جبران خسارات به موجب قرارداد یا به حکم عرف یا قانون لازم	
باشد	۲۸
بند چهارم: عدم اجرای تعهد ناشی از علت خارجی نباشد	۳۰
فصل دوم: آیین دادرسی	۳۳
مبحث اول: نمونه دادخواست	۳۵
مبحث دوم: دادگاه صالح برای رسیدگی به دعوا و مرجع اعتراض به رأی صادره	
از آن	۳۷
مبحث سوم: نحوه رسیدگی دادگاه به دعاوی مربوط به عدم اجرای تعهدات	
قراردادی	۴۰

فصل سوم: نمونه آرای قضایی و نظریات مشورتی اداره حقوقی قوه قضاییه .. ۴۳

نمونه آرای قضایی ۴۵

نمونه نظریات مشورتی اداره حقوقی قوه قضاییه ۴۹

پیوست ها ۵۳

پیوست ۱: مواد قانونی ۵۵

پیوست ۲: پرسش و پاسخ ۶۰

فهرست منابع: ۶۲

پیشگفتار

در تعریف تعهد می‌توان گفت که «تعهد، رابطه حقوقی بین دو شخص است که به موجب آن، متعهدله می‌تواند متعهد را ملزم به پرداخت مبلغی پول، انتقال مال، انجام کار یا خودداری از انجام کار نماید» (جعفری لنگرودی، ۱۴۰۱: ش ۱)؛ در تعریفی دیگر بیان شده است که: «تعهد، رابطه حقوقی است که به موجب آن، شخصی در برابر دیگری مکلف به انتقال و تسلیم مال، یا انجام یا خودداری از انجام کاری می‌شود» (کاتوزیان، ۱۴۰۲: ش ۵۳).

اشخاص معمولاً به سه خود می‌کنند و چیزی را که براساس قرارداد برعهده گرفته‌اند، انجام می‌دهند. تعهد اغلب به میل و اختیار خود مفاد قرارداد و تعهد خود را اجرا می‌کند که در این صورت می‌توان از «اجرای اختیاری قرارداد (تعهد)» سخن گفت که قواعد و مقررات آن ذیل بحث «وفاد» به عهد» در قانون مدنی مورد بررسی قرار گرفته‌اند و موضوع بحث فعلی ما نیستند. اما راه اتفاق می‌افتد که متعهد به میل و اراده خود مفاد قرارداد و تعهدش را انجام نداده و از عهد و وعده ویش سر باز می‌زند. در این صورت متعهدله (طرف مقابل قرارداد که تعهد به نفع او متر شده است) می‌تواند تحت شرایطی اجرای اجباری تعهد (الزام به انجام تعهد) را از مقامات صالحه بخواهد و تحت شرایطی، بابت تأخیر در انجام تعهد یا عدم انجام آن، مطالب خسارت نماید. همچنین علی‌رغم اینکه اصولاً در نظام حقوقی ما، در صورتی که متعهد (یکی از طرفین قرارداد) از انجام تعهدات قراردادی خود سر باز زند، در وهله نخست حق برهم زدن و فسخ قرارداد برای متعهدله (طرف دیگر قرارداد که تعهد به نفع اوست) پیش‌بینی نشده است و او ابتدا باید الزام متعهد را به انجام تعهد بخواهد، اما مواردی نیز وجود دارد که در آن‌ها، متعهدله می‌تواند بدو و بدون اینکه الزام متعهد به انجام تعهد لازم باشد، قرارداد را فسخ کند.

ما مطالب این کتاب را در سه فصل شرح خواهیم داد. در فصل اول به بیان و تشریح موضوع پرداخته و قواعد و مقررات مربوط به عدم اجرای اختیاری تعهدات قراردادی و آثار و ضمانت اجراهای آن را شرح می‌دهیم. در فصل دوم وارد بحث آیین دادرسی، یعنی شیوه رسیدگی به این موضوع می‌شویم و نمونه دادخواست الزام به انجام تعهدات قراردادی و مطالبه خسارت ناشی از تأخیر در انجام تعهد یا عدم انجام آن، دادگاه صالح به رسیدگی به موضوع مزبور و نیز نحوه رسیدگی دادگاه به این مسئله را شرح خواهیم داد. در فصل سوم نیز به جهت آشنایی مخاطبان با رویه عملی دادگاه‌ها و پروسه عملی که در رسیدگی دادگاه به این دعوا طی می‌شود، چند نمونه از آرای دادگاه‌ها را قید خواهیم کرد و نیز مهم‌ترین ابهامات و چالش‌هایی که در خصوص موضوع مطروحه وجود دارد، در خصوص آن‌ها نظریه مشورتی از اداره حقوقی قوه قضاییه صادر شده را ذکر خواهیم کرد.

www.ketab.ir